

Om Forsikring imod Arbejdsløshed.

Af

Birger Hansted.
cand. mag.

Spørgsmaalet om Arbejdsløsheden eller om de Forholdsregler, ved hvilke dette sociale Onde kan forebygges eller Virkningen af det mildnes, er et af Nutidens vigtigste sociale Spørgsmaal. Men hvor stor er Arbejdsløsheden i et givet Øjeblik? Stiller man dette Spørgsmaal til Arbejdsgiverne og til Arbejderne vil man faa meget afvigende Svar. De modsatte Interesser ville farve Opgivelserne af Arbejdsløshedens Omfang. Medens Arbejdsgiverne af Hensyn til deres Kredit og Standsinteresser ville være tilbøjelige til at reducere Arbejdsløshedens Omfang til det mindst mulige, ville navnlig de organiserede Arbejdere gaa den modsatte Vej og forsætlig overdrive Arbejdsløshedens Betydning, da de fuldt vel ved, at jo mørkere Forholdene synes, desto mere er Staten beredt til at skride ind til Fordel for de Arbejdsløse. Det skulde synes, som om man let kunde komme over disse Vanskeligheder ved simpelthen at tælle, hvormange Personer, der selv erklære sig for arbejdsløse. Men mangfoldige Exempler vise til Evidens, at denne tilsyneladende saa

simple Methode næsten altid giver et overordentligt misvisende Resultat. Thi i Haab om Understøttelse vil altid et stort Antal Vagabonder og arbejdssky eller uduelige Personer trænge sig ind imellem de i Virkeligheden Arbejdsløse, saafremt de faa Formodning om, at Stat eller Kommune vil bringe disse den nødvendige Hjælp. Ret betegnende ere i saa Henseende nedenstaaende Exempler.*) I Zürich meldte sig i Vinteren 1879—80 554 Arbejdsløse hos Regeringsraadet. Da dette imidlertid lod Politiet anstille Undersøgelser om disse, viste det sig, at 129 af disse vare straffede Forbrydere og Vagabonder og kun 177 virkelig nødlidende Arbejdsløse. I Vinteren 1892—93 herskede der stor Arbejdsløshed i Strassburg, men trods dette søgte Kommunalbestyrelsen forgæves 500 Snekastere. I Stuttgart opgav Fagforeningerne samme Aar Antallet af Arbejdsløse til 2086, men ikke desto mindre meldte der sig kun 235 Mand til de Nødarbejder, som Staten lod foretage. Et endnu tristere Resultat kom man til i Karlsruhe. De socialistiske Blade opgav der Antallet af Arbejdsløse til ca. 1300. Der blev af den Grund fremlagt en Liste, hvorpaa de Arbejdsløse kunde tegne sig; men paa denne tegnede sig kun 216, og af disse vare 42 ikke til at finde, 42 under Fattigvæsenet, 16 vare Personer, der var straffede som Vagabonder, og 9 vare ikke fuldt arbejdsdygtige. Kun 107 vare virkelig arbejdsløse. Londons Mansionhouse Comite har flere Gange gjort den samme Erfaring, at knap en Tredjedel af de Arbejdsløse i Virkeligheden fortjene dette Navn.

*) Dr. Georg Schanz: Zur Frage der Arbeitslosenversicherung. Bamberg 1895. p. 105—6.

Men trods det, at Arbejdsløshedens Omfang hyppigt overdrives i agitatorisk eller andet Øjemed, lader dens Existens i vid Udstrækning sig ikke nægte. Derfor har man ogsaa mængsteds truffet Foranstaltninger til Afværgning af den Arbejdsløshed ledsagende Nød. Størst Betydning har i saa Henseende de i de sidste Aar anstillede Forsøg med Regulering af Arbejdsanvisningen og med Forsikring imod Arbejdsløshed. Hvad Arbejdsanvisningen angaar, kan der ikke være Tvivl om, at det vil være af største Betydning at finde den fuldkomneste Ordning af denne. Alt for mange Steder er Arbejdsanvisningen endnu ganske primitiv, og mængsteds findes der overhovedet intet Arbejdsanvisningskontor, saa de pladsøgende Arbejdere maa gaa rundt fra Arbejdsgiver til Arbejdsgiver for selv at høre om Arbejde. Hvor disse Kontorer ere i private Hænder, ere de meget ofte beregnede paa Udbygning af de Arbejdssøgende, og hvor der i samme By eller samme Fag findes Arbejdsanvisningskontorer saavel i Arbejdsgivernes som i Arbejdernes Hænder ere disse Kontorer kun altfor ofte et Led i Kampen imellem disse Klasser.

I Tyskland, Schweiz og flere andre Lande har man derfor i de sidste Aar bestræbt sig for at faa disse mangelfulde Institutioner erstattede af kommunale Kontorer under Ledelse af en Øvrighedsperson og et lige Antal Arbejdsgivere og Arbejdere.*) Men selv denne Ordning er ikke tilstrækkelig. Det kan jo nemlig meget vel tænkes, at der er fuldt op af Arbejdere i et

*) Bericht und Gutachten an das h. Schweizer-Industriedepartement betreffend Arbeitslosigkeit und Arbeitsnachweis erstattet vom Zentralvorstand des Schweiz. Gewerbevereins. Zürich 1896. p. 33—44.

bestemt Fag i en eller anden By, men Mangel paa saadanne Arbejdere i nærliggende Byer. De kommunale Arbejdsanvisningskontorer bør derfor paa en eller anden Maade kunne træde i fast Forbindelse med hverandre. I et udstrakt Rige som f. Ex. Tyskland, hvor Forskellen imellem Livs- og Lønforhold er stor fra Nord til Syd eller fra Øst til Vest, behøver Forbindelsen imellem disse Kontorer dog selvfølgelig ikke at strække sig til hele Riget.

End større Opmærksomhed fortjener dog Forsøgene med Forsikring imod Arbejdsløshed. Men for at kunne beregne, hvad Krav der antagelig vil blive stillet til en saadan Forsikring, er det nødvendigt at have en nogenlunde paalidelig Statistik over Arbejdsløshedens Omfang. En saadan er overordentlig vanskelig at tilvejebringe. Som Exempel paa de Vanskeligheder, hvormed dette Arbejde er forbundet, vil jeg kun fremdrage Definitionen af Ordet »arbejdsløs«. I sin videste Betydning omfatter Begrebet »arbejdsløs« hele den ikke arbejdende Del af Befolkningen, baade dem, der ikke behøve, dem, der ikke kunne, og dem, der ikke ville arbejde, foruden dem, der heller end gerne ville arbejde, men ikke kunne finde Beskæftigelse. Disse sidste, de saa kaldte »uforskyldt Arbejdsløse« ere de Arbejdsløse i Ordets snævrere Betydning, og kun disses Antal har det ved denne Lejlighed Interesse at faa statistisk oplyst. Men netop dette er særlig vanskeligt. Hvem kan f. Ex. bestemt afgøre, hvorlænge en Mand skal være arbejdsløs, før han hjemfalder til Vagabondernes og Løsgængernes Klasse? Og kunne iøvrigt alle Arbejdere, der midlertidigt ere uden Beskæftigelse, uden

videre betragtes som arbejdsløse i Ordets snævrere Betydning.

Hverken paa det ene eller det andet af disse Spørgsmaal kan der gives bestemte Svar. Hvad særlig det andet Spørgsmaal angaar, møder der strax den Kendsgerning, at Flertallet af de Arbejdere, der i daglig Tale betragtes som arbejdsløse i dette Ords snævrere Betydning, tilhøre Industrier eller Haandværk, der have en regelmæssigt tilbagevendende »saison morte«, hvor Arbejdet i Faget helt eller delvis er standset. Men de i den »døde« Tid ledige Arbejdere have langt fra alle som Arbejdsløse Krav paa Samfundets Medfølelse eller Støtte. Strækker f. Ex. en Industris Arbejdssæson sig kun over en kort Tid af Aaret, er det selvfølgelig, at dens Arbejdere ikke kunne betragte sig som arbejdsløse i hele den øvrige Del af Aaret; men at de maa søge andet Erhverv i den Tid. Ikke mindre uberettiget vil det være at betragte de ledige Arbejdere i de Fag som arbejdsløse i Ordets snævrere Betydning, hvor de arbejdsløse Perioder ere kortvarige, men indtræffer hyppigt og uregelmæssigt, saafremt disse Perioder altid efterfølges af en god Sæson. Heller ikke alle ledige Arbejdere i de Fag, hvis Arbejdssæson strækker sig over den største Del af Aaret, medens den arbejdsløse Periode kun varer 2 à 3 Maaneder, have Ret til at kalde sig arbejdsløse. Dette gælder f. Ex. Bygningsfagene. Disse Fags fagdannede Arbejdere ere trods denne aarligt tilbagevendende Standsning af Arbejdet ingenlunde uheldigere stillede end de øvrige, hvis Arbejde Aaret rundt er nogenlunde sikret, idet de gennemgaaende

ere højere lønnede pr. Dag end disse.*) Hvis disse Arbejdere derfor ikke lægge Penge hen i den gode Tid til Brug i de Maaneder, om hvilke de paa Forhaand ved, at Arbejdet vil være standset, eller de ikke ere i Besiddelse af den fornødne Kredit, maa de virkelig selv bære Følgerne deraf. Uheldigt stillede ere egentlig kun de Arbejdere — og det navnlig de »ulærte« : Haandlangere og Daglejere — hvis Løn paa Grund af det store Tilbud af Arbejds-kraft er for ringe, til at man med Billighed kan forlange, at de skulle lægge noget hen til arbejdsløse Tider.

Endelig rejser det Spørgsmaal sig, om man har Ret til udelukkende at tale om arbejdsløse Arbejdere, og om ikke de talrige smaa Haandværksmestre og Industridrivende have samme Ret som Arbejderne til at betragte sig som arbejdsløse i Ordets snævrere Betydning, naar de ikke kunne finde Beskæftigelse. Nøden kan i alt Fald i disse Mænds Kredse være ligesaa følelig som i Arbejdernes. Byen Zürichs Arbejdsløshedskommission, der var i Virksomhed i Vinteren 1892—93 og 1893—94, har derfor troet sig berettiget til at regne disse Mænd med blandt de Arbejdsløse.

Man bør altsaa i enhver Statistik over Sæsonarbejdsløsheden kunne udskille de Arbejdere, for

*) Marcus Rubin: Arbejdslønnen i København i Aaret 1892. — København 1893. — En Tømmersvends Aarsindtægt opgives til 1000 a 1200 Kr., en Murers til 1040 Kr., Bygningssnedkernes til 9 a 1100 Kr. For Maskinsnedkerne, hvor Arbejdsløshed er sjælden, er den gennemsnitlige Aarsindtægt 1100 Kr., for Model-snedkere 1050 Kr., for Grovsmedde ca. 900 Kr., for Skibssmedde ca. 800 Kr., for Skræddere 1050—1400 Kr., for Skibssnedkere, der have Arbejde hele Aaret, ca. 1100 Kr. o. s. v.

hvem Arbejdsløsheden betyder virkelig Nød, altsaa fortrinsvis de ikke faglærte Arbejdere, Haandlangere og Daglejere samt blandt de faglærte særlig de pur unge, de gamle, de svagelige og de i faglig Henseende mindre dygtige Arbejdere, der lønnes lavest, først skydes tilside og sidst tages i Arbejde paa ny, fra de Arbejdere, der i økonomisk Henseende ikke berøres af Arbejdsløsheden. Dette er imidlertid nærmest en uløselig Opgave. Forsøgt løst er den i alt Fald aldrig. De fleste statistiske Arbejder, der vedrøre Arbejdsløsheden, ere tilmed kun Momenttællinger, i hvilke der vanskeligt kan skælnes imellem de Arbejdsløses Kvalifikationer.

En vis symptomatisk Betydning til Bestemmelse af den Arbejdsløsheden ledsagende Nød har imidlertid forskellige andre statistiske Optegnelser. Naar saaledes Antallet af straffede Tiggere og Landstrygere overalt i Tyskland stiger stærkt om Vinteren, paa hvilken Tid af Aaret det vagabonderende Liv dog neppe kan øve nogen Tiltrækning, kan dette ikke forklares paa anden Maade, end at de egentlige Vagabonder, de arbejdssky Personer, for hvem Tiggeriet er en Levevej, i Vintermaanederne rekruteres af forarmede Arbejdsløse. Et lignende Indblik i den herskende Nød giver den for det tyske Rige i 1895 offentliggjorte Statistik over den offentlige Fattigpleje, idet i Følge denne ikke mindre end 35,427 enkelt staaende Arbejdere og Familieforsørgere med ialt 60,041 Hustruer og Børn have faaet offentlig Fattighjælp paa Grund af Arbejdsløshed.*) Paa lignende Maade angiver en i Marts 1887

*) Dr. Georg Schanz l. c. p. 91.

i enkelte af Londons Arbejderkvarterer foretagen Optælling af de Arbejdsløse — Tabulation of the statements made by men living in certain selected districts of London in March 1887 — hvormange Procent af disse, der ere blevne understøttede af den private Godgørenhed. *)

Men selv om man havde en samlet Statistik over de Arbejdsløse, der maatte gribe Tiggerstaven, eller som faldt den offentlige eller private Godgørenhed til Byrde, vilde man ikke være i Besiddelse af noget fejlfrit Billede af Arbejdsløshedens Udstrækning; thi foruden disse, der give fortabt, vil der altid være Mængder af ærekære Arbejdere, der foretrække at kæmpe sig igennem den arbejdsløse Tid ved egen Hjælp, selv om det kun kan ske ved at underkaste sig og Familie de tungeste Savn. Og selv om det var mulig at løse Opgaven og til Punkt og Prikke at konstatere, for hvormange Arbejdsløsheden betyder Nød eller Savn, staar det Spørgsmaal tilbage at besvare, om hvor meget af denne Nød, der er selvforskyldt. Hvor er Grænsen? Og hvorledes vil man nogensinde kunne sondre bestemt imellem selv- eller uforskyldt Nød?

Vanskeligst af alt vil det dog muligvis være at tilvejebringe en overskuelig Statistik over det Løntab, Arbejderne lide paa Grund af det aftagende Forbrug af menneskelig Arbejdskraft, der er Følgen enten af tekniske Opfindelser eller af Overgang til Stordrift med eller uden Karteldannelser. Medens de dygtigste og kraftigste Individier næsten ikke berøres af denne Fare,

*) Birger Hansted: Englands Fabrik- og Værkstedsløvgivning p. 142.

skydes derimod de gamle, svagelige eller uduelige Arbejdere lidt efter lidt ud af Faget, hvormed de som oftest synker tilbunds.

Af stor Betydning ere de engelske Fagforeningers Optegnelser, der for hver Maaned angiver Procentantallet af Arbejdsløse indenfor Foreningerne. Efter disse Foreningers Optegnelser fra 1887—94 havde Arbejdsløsheden i England et Maximum i Januar 1887, aftog derefter stærkt indtil Januar og Februar 1890, hvor den kun omfattede 1,4 pCt., steg derpaa atter indtil Decbr. 1892, hvor den naaede omtrent samme Højde, 10,2 pCt., som i Januar 1887. I 1894 holdt den sig nogenlunde konstant omkring 7,0 pCt. Af denne Oversigt synes det at fremgaa, at Frygten for Arbejdsløshed er betydelig overdreven. Men man bør erindre, at denne Oversigt kun gælder »trade-unions«, hvis Medlemmer udgøre Arbejderstandens Elite, og som derfor ere mindst udsatte for Arbejdsløshed. Og dog har de Understøttelser, som »trade-unions« yde arbejdsløse Medlemmer, været næsten ødelæggende for flere af disse Unioner.

Af mere omfattende tyske Optællinger vedrørende Arbejdsløsheden i det tyske Rige kan jeg fremhæve en af de socialdemokratiske Fagforeninger i Vinteren 1892—93 i 33 større og mindre Byer foretagen Optælling. Men denne Statistik er i flere Retninger upaalidelig, da den har en meget stærk Tendens til at fremstille Arbejdsforholdene i det mørkeste Lys. Af større Værdi er det statistiske Materiale om Arbejdsløsheden, som de »Gewerk«- og Fagforeninger have samlet, der yde deres Medlemmer Understøttelse i Tilfælde af Arbejdsløshed.

Ogsaa her træffer man imidlertid ofte en Tilbøjelighed til at fremstille Forholdene i det mørkeste Lys, som er de engelske Foreninger ganske ukendt; men ikke desto mindre fortjener disse Oplysninger megen Opmærksomhed. Af det tyske Snedkerforbunds statistiske Meddelelser for 1889—91 fremgaar det, at der dengang herskede Arbejdsløshed blandt Snedkerne i 142 Byer og Flækker, og at der kom 1 arbejdsløs paa hver 15 Smede, eller paa hver Svend 3 Ugers Arbejdsløshed. De tyske Drejere opgave Arbejdsløshedens Varighed for deres Fag til gennemsnitlig 5,4 Uger. Af Forbundets 2163 Arbejdere vare 30 pCt. arbejdsløse i ialt 4929 Uger. De tyske Træarbejderen's Forbund foranstaltede i 1893 en lignende Enquête, i hvilken 19,799 Arbejdere tog Del. Af disse vare 4632 arbejdsløse i deres Hjemsted i ialt 166,482 Dage, eller i Gennemsnit i 35,9 Dage og 2025 arbejdssøgende paa Vandring i ialt 60,333 Dage eller i Gennemsnit i 29,8 Dage. Paa hver Arbejder giver dette gennemsnitlig 11,5 arbejdsløse Dage. Det tyske Murerforbund optog i 1890 en Statistik over Forholdene i Murerfaget i 200 mest nord- og vesttyske Byer og Flækker. Under Afsnittet om Arbejdsløshed skælnes der strængt imellem Arbejdsløshed paa Grund af Arbejdsmangel, paa Grund af Vejrliget og paa Grund af Striker. Kun Arbejdsløshed af en af de to første Grunde har her Interesse. Til Bedømmelse af Arbejdsløshedens gennemsnitlige Varighed vil jeg nedenstaaende kun benytte de 72 Byer og Flækker, for hvilke saavel Antallet af arbejdsløse som Arbejdsløshedens Varighed er opgivet. I disse have ialt 3794 Murere udfyldt og tilbagesendt de udsendte Skemaer. Af disse have i Aarets Løb 2382 været

ledige 71,820 Dage paa Grund af Arbejdsmangel og 3303 i 106,849 Arbejdsdage paa Grund af ugunstigt Vejrlig, Frost etc. Paa hver af de Arbejdsløse kommer der altsaa i Gennemsnit 30,2 arbejdsløse Dage paa Grund af Arbejdsmangel og 32,3 arbejdsløse Dage paa Grund af ugunstigt Vejrlig. I Gennemsnit falder der 47,1 arbejdsløse Dage paa hver af de i Enquêten deltagende 3794 Murere. For Tiden fra 1. Okt. 1891 til 30. Sept. 1892 opgives den gennemsnitlige Varighed af Arbejdsløsheden derimod noget højere, for det samme Fag nemlig til 56 Dage.

Trods de berettigede Indvendinger, der kan gøres gældende imod alle indtil nu fremkomne Forsøg paa statistisk at bestemme Arbejdsløshedens Omfang, kan den Kendsgærning dog ikke nægtes, at Arbejdsløsheden er mere eller mindre udbredt i alle Industrilande, om end Tilstanden intetsteds er saa foruroligende og faretruende, som Socialdemokraterne ynde at fremstille den. Endvidere maa det betragtes som godtgjort, at man kun med Held vil kunne anvende Forsikring imod enkelte Former af Arbejdsløshed, særlig mod Sæsonarbejdsløsheden. Denne Art Forsikring er først bragt i Anvendelse af de engelske »trade-unions« og var i sin oprindelige Form rent faglig. Medens de talrige »friendly societies« ydede Understøttelser i Tilfælde af Sygdom, Invaliditet eller Død, ydede »trade-unions, eller i alt Fald en stor Del af disse Foreninger, Understøttelse i alle Tilfælde af Arbejdsløshed, ligegyldigt om den var forårsaget af Striker, Lock'outs, Kriser, Forretningsstandsninger eller den almindelige Sæsonarbejdsløshed. Et ikke ringe Antal af »trade-unions« kende dog den Dag i Dag kun Kampunderstøttelse. Dette gælder navnlig Kulværksarbejderne, Skrædderne,

Skomagerne, Arbejderne i Textilindustrien m. fl. Bygningsfagene har ingen almindelig Arbejdsløshedsforsikring — enkelte tilstaar Rejseunderstøttelse — men derimod som Regel et Fond for Vinterunderstøttelser, der yder de i Fondet optagne Arbejdsløse 1 sh. 6 d. dgl. i Maanederne December, Januar og Februar. Dog ere kun Medlemmer, der have tilhørt Fagforeningen i mindst 12 Maaneder og ikke længere end 3 Aar, berettigede til at indtræde i Forsikringsfonden, hvori de kun optages efter Ballotation. Der betales en noget variabel Sum ved Optagelsen samt 26 sh. pr. Aar. Saafremt disse ikke ere fuldt betalte inden den sidste Lørdag i Oktober bliver Medlemmet foreløbig slettet og kommer ikke i Betragtning ved Uddelingen af Understøttelserne i den paafølgende Vinter. Iøvrigt faar den, der har Arbejde 16 Timer i en Uge, ingen Understøttelse for den Uge, og hvem der blot arbejder en Del af en Dag, intet for den Dag. Endvidere skulle de Arbejdsløse for Kontrollens Skyld stille til Appel to Gange daglig.

Mest udformet er Arbejdsløshedsforsikringen blandt de forskellige Arter af Maskinarbejdere og blandt Typograferne. Foruden almindelig Understøttelse ydes der af disse Fags Kasser ofte Rejseunderstøttelse og Hjælp til Flytning til en ny Arbejdsplads eller til Udvandring. Af disse Former for Understøttelse benyttes Rejseunderstøttelse dog mindre og mindre. Tidligere, hvor Arbejdsanvisningen var mindre højt udviklet, var det omvendte Tilfældet, og der anvendtes da gennemgaaende mere til Rejseunderstøttelse end til de øvrige Understøttelser. Højest ejendommeligt er det at se, at »the associated shipwrights' society« direkte forbyder Medlemmerne at vandre, og at der ligefrem nægtes disse Arbejde uden-

for deres Hjemstavns Distrikt, saafremt de trodse Forbudet og give sig til at vandre for at søge Arbejde. Man vil dermed simpelthen forhindre, at der gaar for mange Arbejdere til et enkelt Distrikt. Men selvfølgelig er denne Union ligesaa vel som de øvrige interesseret i at skaffe sine Arbejdsløse Arbejde. Dette sker dels igjennem Maanedsberejninger om ledige Pladser, som de forskellige Distrikter vexle med hverandre, dels gennem Lister over de Forretninger i hvert Distrikt, som søge Arbejdere o. s. v. Som Regel ere Medlemmerne forpligtede til strax at meddele deres Forening, naar en Plads bliver ledig, eller naar de selv sige op. Ofte faar de endog en mindre Belønning for at skaffe en Arbejdsløs Arbejde.

Længe skælnede trade-unions i deres Regnskaber ikke skarpt imellem Kampunderstøttelse og Understøttelse i Anledning af almindelig Arbejdsløshed; men efterhaanden som Udgifterne i den sidste Anledning antog større Dimensioner og begyndte at overstige Udgifterne til Kampunderstøttelser, og flere »trade-unions« næsten havde sat deres Existens paa Spil ved at yde Understøttelse imod Arbejdsløshed, har man gennemgaaende holdt de to Fond ude fra hinanden. Hvor betydelig Understøttelsen til Arbejdsløse er, kan ses deraf, at i 1894 maatte hvert Medlem af en »trade-union«, der har denne Art af Understøttelse, gennemsnitlig yde hertil 10 sh. $4\frac{3}{4}$ d., medens de til Kampunderstøttelse kun maatte yde gennemsnitligt 8 sh. $5\frac{1}{4}$ d. og til samtlige andre Understøttelser 3 sh. $11\frac{1}{2}$ d. I Treaaret 1889—91, da der kun var ringe Arbejdsløshed, anvendte »trade-unions« dog 503,672 £st. til Understøttelse af Arbejdsløse imod 374,539 £st. til

Kampunderstøttelse. I samme Treaar anvendte »trade-unions« og »friendly societies« tilsammen 36 à 37 Mill. Kr. til Understøttelser af forskellig Art, alt Penge, der udelukkende vare tilvejebragte ved Arbejdernes egne Bidrag uden Tilskud fra Stat eller Arbejdsgiver. *)

Med Fagforeningsbevægelsen kom Arbejdsløshedsforsikringen til Tyskland og Schweiz. Allerede i deres første Statuter af 1868 optog de nystiftede Hirsch-Duncker'ske »Gewerkvereine« Rejseunderstøttelsen, men strøg den Aaret efter som Følge af, at Flertallet af Medlemmerne vare ældre og bosiddende Mænd. Først efter Udstædelsen af Socialistloven tog de Hirsch-Dunckerske »Gewerkvereine« for Alvor Spørgsmaalet om Arbejdsløshedsforsikring op, vel nærmest i Haab om at drage Arbejderne til sig fra de socialistisk farvede »Gewerkschaften«, hvis Existens Tvangsloven gjorde usikker. Først var det Tanken at centralisere denne Forsikring, da Hovedbestyrelsen gik ud fra, at Enkeltforeningerne enten vare for medlemsfattige eller for spredte til paa egen Haand at kunne gennemføre denne Opgave. Denne Plan blev imidlertid forkastet; men trods dette have de fleste af de enkelte Foreninger taget Opgaven op og yde nu saavel Rejse- som egentlig Arbejdsløshedsunderstøttelse, hvormed de have ment bedst at tilfredsstille saavel de gamle som de unge Medlemmers Interesser. — I 1894 var Medlemsantallet 67,058, og der udbetaltes da til begge disse Understøttelser ialt 62,690 Mrk., hvoraf omtrent de to Tredjedele til den egentlige Arbejdsløshedsunderstøttelse. — De Betingelser, hvorunder Understøttelsen ydes, ere dog forskellige i de forskel-

*) Dr. G. Schanz l. c. p. 12—18.

lige Foreninger. Som Regel skal det Medlem, der vil nyde godt af Forsikringsfonden, betale til denne 10 Pf. ugentlig. Karenztiden er overalt forskellig. For Rejseunderstøttelsernes Vedkommende er den hyppigt et Aar, for Hjælp til Bortflytning til en anden By er den 2 à 5 Aar, men som Regel 3 Aar. I Rejseunderstøttelser ydes der fra 2 til 2,5 Pf. pr. km. for højst 750 km. og ikke ud over Tysklands Grænse. Maximalunderstøttelsen er altsaa 18,75 Mrk., og er denne Sum optaget, kommer Medlemmet ikke i Betragtning før efter en ny Karenztid af 1 Aar. Som Flytningshjælp til Gifte ydes der efter Vejlængden fra 5 til 50 Mrk. samt 1 Pf. pr. Barn og pr. km. Hvad den egentlige Understøttelse til Arbejdsløse angaar, kræves der som Regel en Karenztid af 2 Aar, og ydes der, naar denne er gennemgaaet, i Tilfælde af Arbejdsløshed en Understøttelse af 3 à 7,50 Mrk. ugtl. i højst 6 til 13 Uger. Dog ydes ingen Understøttelse for de to første Uger af den arbejdsløse Tid. Den »Gewerkverein«, Maskinbyggernes, der har det største Medlemsantal (27,836), yder 7,50 Mrk. ugtl. i 13 Uger, men først efter en Karenztid af 5 Aar. Endvidere kræve de Hirsch-Dunckerske Foreninger, at Arbejdsløsheden ikke maa være selvforskyldt, og at Medlemmet ikke uden antagelig Grund maa nægte at modtage tilbudt Arbejde.

Flertallet af de socialdemokratiske Fagforeninger i Tyskland »die Gewerkschaften« yde Rejseunderstøttelse, men kun ganske enkelte yde tillige Understøttelse til stedlige Arbejdsløse. Derimod have »die Gewerkschaften« i Modsætning til »die Gewerkvereine« anvendt megen Omhu paa at organisere Arbejdsanvisningen, og

have i den Henseende naaet et saa glimrende Resultat, at Arbejdsanvisningen er blevet et af de ypperste Midler til at skaffe Foreningerne Tilgang af nye Medlemmer. Hvad Understøttelseskasserne angaar, ere de derimod overalt de maalbevidste Socialdemokrater en slem Torn i Øjet, fordi disse Kasser antages at bortlede Medlemmernes Interesse fra Foreningens Hovedformaal, saa Partiet staar i Fare for derigennem at miste sin revolutionære Karakter og forvandles til et borgerligt-radikalt Parti. I 1894 ydede dog 10 »Gewerkschaften« Understøttelse til Arbejdsløse; men disses Medlemmer maatte til Gengæld betale saa høje Aarsbidrag, at man antog, at de mindre Bemidlede derved holdtes borte fra disse Foreninger. Saaledes maatte Typograferne betale 44,61 Mrk. aarlig, Hattemagerne 30,16 Mrk. o. s. v. Ialt udgjorde de i Aaret 1894 ydede Rejseunderstøttelser og Understøttelser til Arbejdsløse 573,436,79 Mrk., omtrent en Fjerdedel af samtlige »Gewerkschaften«s samtlige Udgifter. Om egentlig Forsikring er der dog her ingensteds Tale, da Understøttelserne udredes af det af samtlige Medlemmer indbetalte Kontingent, og der end ikke findes nogen særlig fra Strikekassen afsondret Understøttelseskasse. Men iøvrigt følge de socialdemokratiske Fagforeninger, der yde disse Understøttelser, de samme Regler som »die Gewerkvereine« og dække sig imod Bedrageri og forsøgt Svig ved de samme Kauteler. De have alle en længere Karenztid, inden hvis Udløb der ikke kan rejses Krav paa Understøttelse, de meddele kun Understøttelse for et begrænset Antal Uger, og Understøttelsen, der oftest er 1,00 à 1,35 Mrk. daglig, er altid betydeligt lavere end den Understøttedes sæd-

vanlige Dagsfortjeneste. Hvad Kautelerne angaar, stille de ikke, hvad der andensteds er Hovedsagen, Krav om, at Arbejderen skal kunne godtgøre, at Arbejdsløsheden ikke er selvforskyldt. Kun fordres der, at han, saafremt han selv har opsagt sin Plads, skal kunne give acceptable Grunde til sin Handlemaade. Som Grund til at frafalde dette Krav angive Foreningerne det i Forhold til Understøttelsens Størrelse uforholdsmæssige Besvær, hvormed denne Bevisførelse i hvert enkelt Tilfælde er forbundet. Da her ikke er Tale om en virkelig Forsikring, men kun om en Understøttelse, til hvilken intet Medlem har juridisk Ret, besidder »die Gewerkschaften« tilmed tilstrækkelige Magtmidler til uden Risiko at kunne lade dette Krav, der i de egentlige Forsikringer betragtes som Hovedkautelet, falde.

Trods det, at Schweiz ubestridt er en af de højst udviklede Industristater, har Fagforeningsbevægelsen aldrig ret kunnet slaa Rod der. Kun 6 à 7 pCt. af samtlige schweiziske Industriarbejdere og Haandværksvende ere den Dag i Dag Medlemmer af faglige Organisationer, og af disse have kun Typografernes Betydning for denne Undersøgelse, idet de alene have Rejse- og Arbejdsløshedsforsikring. Det schweiziske Typografforbund, T. B., blev allerede stiftet 1858 og er saaledes det ældste Fagforbund paa Europas Kontinent. Som Modvægt imod T. B. stiftede Bogtrykkerierne i 1869 »der Verein schweizischer Buchdruckereibesitzer«, der iøvrigt nutildags arbejder i nogenlunde god Forstaaelse med T. B., om end enkelte af »Vereins« Medlemmer endnu spærre deres Trykkerier for Medlemmer af T. B. Særlig Vægt lægger T. B.

paa alsidig Udvikling af Institutioner til gensidig Understøttelse, og ikke mindst beror dets Styrke herpaa. Dens Invalide-, Livsforsikrings-, Begravelses-, Syge-, Rejse- og Arbejdsløshedsforsikringskasser knytte Medlemmerne langt nøjere sammen end den til Strikeunderstøttelser bestemte Reservekasse. Rejsekassen (Viatikumskassen) blev grundlagt i 1882, men allerede den 1. Januar 1884 udvidet til en Rejse- og Arbejdsløshedskasse. Indtrædelse i den som i alle Forbundets øvrige Kasser er obligatorisk for alle T. B.s Medlemmer, og i Overensstemmelse hermed forbryder ethvert Medlem sin Ret til Understøttelse af nogen af disse Kasser, i det Øjeblik han træder ud af eller bliver ekskluderet af T. B. Til Rejse- og Arbejdsløshedsforsikringskassen betaler ethvert Medlem 15 Cts. ugtl. — Ialt maa et Medlem af T. B. til de forskellige Kasser udrede fra 1,00 til 1,65 frc. ugtl. — Den daglige Understøttelse af Arbejdsløse udgør 1,50 frcs. og ydes for højst 42 Dage. Dog gives ingen Understøttelse for de første 7 Dages Arbejdsløshed. Har et Medlem modtaget ialt 6 Ugers Understøttelse, bliver han først atter understøttelsesberettiget efter en 6 Maaneders Karenztid. De Arbejdsløse, der foretrække at vandre for at søge Arbejde, faa en Gang for alle en Rejseunderstøttelse af 10,50 frcs. og til Hjælp til Flytning, saafremt de finde Arbejde i en anden By, en Sum af højst 25 frcs. Selvfølgelig kommer Arbejdsløshed som Følge af Strike eller Lock'outs ikke i Betragtning her; den understøttes af Reservekassen. Og ej heller maa den Arbejdsløse selv frivilligt have opgivet sin Plads eller ved sin egen Optræden, Uforsigtighed eller Mangel paa Færdighed i den paatagne Gerning have foraarsaget Afskedigelsen.

Ogsaa »Société Fédérative des Typographes de la Suisse Romande«, der blev grundlagt i 1873, har i 1887 oprettet en paa lignende Principer som T. B.'s grundlagt Arbejdsløshedsforsikringskasse. Hvad T. B. angaar, anvendte det i 1882—86 incl. 19860,05 frcs. alene til Rejse- og Arbejdsløshedsunderstøttelse imod kun 749,20 frcs. til Striker, i den Grad er T. B. ivrig for at forhindre eller bilægge disse.

Arbejdsløshedsforsikringen i Bern, som har vakt saa megen Opmærksomhed langt ud over Schweiz's Grænser, er saaledes paa ingen Maade noget principielt Nyt. Tvertimod. Det Nye bestaar deri, at Kommunen har overtaget Forsikringsinstitutionen og til denne yder et anseligt Bidrag under den bestemte Forudsætning, at de Arbejdere, der ville nyde godt af Forsikringen, ere saa slet lønnede, at de ikke selv kunne afse det Nødvendige til i den gode Tid at sikre sig imod de af Arbejdsløsheden flydende Onder. Dette Nye er imidlertid fuldkomment tilstrækkeligt til at forklare den Interesse, det i Bern anstillede Forsøg har vakt saavel blandt de Mænd, der interessere sig for Højning af Arbejderstandens Standard, som blandt dem, der forsaavidt ogsaa ere Socialpolitikere, som de utrætteligt lede og søge efter Midler til at bryde Fagforeningernes Magt. Om det iøvrigt er principielt rigtigt at vælte en Del af Lønbyrden fra Arbejdsgiverne over paa Kommunen, og andet er det i Grunden ikke man har gjort i Bern og de Byer, der have fulgt Berns Exempel, kan sikkert betvivles.

Byen Bern havde i 1890 oprettet et eget kommunalt Arbejdssekretariat, hvis Leder var den russiske Læge, Dr. Wassilieff. Og dette skulde ikke som det

schweiziske væsentlig beskæftige sig med statistiske Arbejder og socialpolitiske Studier, men i Praxis hjælpe Arbejderne til at højne deres økonomiske Niveau. Da det i Bern som andetsteds, navnlig var de ikke fagdannede og lavest lønnede Arbejdere, som Haandlangere og Daglejere, der led under Tidernes Ugunst og den hyppige Arbejdsmangel, fik Sekretariatet disse Mænd til i 1892 at slutte sig sammen i et Haandlangerforbund for ved Selvhjælp at forbedre deres Kaar. Dette søgte man først naaet ved at grundlægge en Spare- og Arbejdsløshedsforsikringskasse for Medlemmerne. Men da disse jo uden Undtagelse hørte til de slettest lønnede Arbejdere, foreslog Arbejdersekretæren, at Medlemmerne foreløbig skulde forpligte sig til at arbejde mindst en Time ugentlig for Kassen og samtidig tilstræbe en Lønforhøjelse af 5 Cts. i Timen, hvilket Beløb helt skulde tilfalde denne. Med 200 Arbejdsdage à 12 Timer vilde dette Tillæg give 120 frcs. aarlig, hvad der vilde være nogenlunde tilstrækkeligt til Arbejderens og hans Families Underhold i de arbejdsløse Vintermaaneder. Dette Forslag strandede imidlertid paa, at Arbejdsgiverne intet vilde høre om en saadan Lønforhøjelse. Arbejdssekretæren, Dr. Wasilieff, søgte da at drage Fordel af den Sympathi, hvormed man i Bern fulgte hans Bestræbelser for at hjælpe de fattigste og elendigst stillede i den arbejdende Klasse. I den Hensigt lod han Forbundet indgive et Andragende til Kommunalbestyrelsen om at støtte dets Arbejdsløshedsforsikringskasse med et større aarligt Pengebidrag paa Betingelse af, at ingen Del af dette blev anvendt til Støtte for strikende Arbejdere. Kommunalbestyrelsen nærede imidlertid Betænkelighed

ved at understøtte et enkelt Fags Arbejdere, navnlig af Hensyn til de Konsekvenser et saadant Skridt kunde have til Følge; men da den iøvrigt fandt Tanken om Forsikring imod Arbejdsløshed god, var den villig til forsøgsvis at oprette en kommunal paa Frivillighed baseret Forsikring imod Arbejdsløshed, hvortil Adgangen skulde staa aaben for alle i Byen Bern bosatte Arbejdere, der vare Schweizerborgere. Dette Forslag blev gennemført uden egentlig Modstand og 1. Januar 1893 traadte Forsikringen imod Arbejdsløshed ud i Livet. Selv om denne nye Institution kun med Urette kan benævnes Forsikring og i Virkeligheden er »une nouvelle forme d'assistance«, som den under Forhandlingerne i Raadet benævnedes af Stockmar,*) har den sin store Betydning som en Anerkendelse af Samfundets Pligt til at hjælpe de Mænd, der uden egen Skyld lide under Følgerne af Arbejdsløshed, paa en saadan Maade, at Hjælpen ikke faar det forhadte Præg af Almisse.

Forsikringsinstitutionen blev strax knyttet til det kommunale Arbejdsanvisningsbureau, hvis Forstander blev Sekretær for Arbejdsløshedsforsikringen. Forsikringens Opsynsraad skulde bestaa af 7 Medlemmer, hvoraf Kommunalbestyrelsen skulde vælge de tre, Arbejdsgiverne to og Arbejderne to. Forsikringskassens Indtægter skulde dels bestaa i de indskrevne Arbejderes Kontingent, som man ikke vovede at sætte højere end til 40 Cts. mdl., dels af Arbejdsgivernes Bidrag, idet man gik ud fra, at Arbejdsgiverne, der

*) Prof. E. Rüthlisberger: Die Bernische Arbeitslosenversicherung. Bern 1894.

gennemgaaende beregnede sig i Salær fra 1,00 til 1,50 frcs. pr. Dag for hver Haandlanger eller Daglejer, de beskæftigede, vilde betragte det som en Æressag at yde et ligesaa stort Bidrag til Forsikringskassen som de forsikrede Arbejdere. En Formodning, som Arbejdsgiverne ikke have gjort til Skamme, idet de i Treaaret 1893—96 har indbetalt til Kassen 3301,30 frcs., medens Arbejderne i samme Tid har betalt i Præmier 3501,80 frcs. Endvidere gjorde man Regning paa, at der vilde indkomme en Del Penge som frivillige Gaver. Blev der trods disse Indtægter et Deficit, skulde dette dækkes af Kommunen, hvis Bidrag dog ikke maatte overskride 5000 frcs. i et Aar. Forsikringen skulde kun yde dens arbejdsløse Medlemmer Understøttelse i Vintermaanederne December, Januar og Februar, og den enkelte Arbejdsløse højst i 60 Dage. For at sikre Kassen imod Overbebyrdelse skulde de arbejdsløse Medlemmer være forpligtede til at modtage ethvert dem anvist Arbejde, saa at de ved uden tilstrækkelig Grund at afslaa dette simpelthen forbrød deres Krav paa Forsikringskassen. Nærmest for at forebygge Forsøg paa Svig troede man det nødvendigt at sætte Understøttelsen yderst lavt, nemlig for de første 30 Dage til højst 1,50 frcs. dgl. for Familieforsørgere og 1,00 frcs. dgl. for enligstillede Arbejdere.*) For den første Uges Arbejdsløshed betaltes ingen Erstatning, idet man gik ud fra, at Arbejderne ved egne Midler

*) For de følgende 30 Dage kunne Understøttelserne yderligere nedsættes under Hensyn til Kassens Beholdning og de til denne stillede Krav; men en saadan Nedsættelse har dog ikke fundet Sted i nogen af de Vintre, Forsikringen har været i Virksomhed.

burde kunne hjælpe sig over en ganske kortvarig Arbejdsløshed. Et arbejdsløst Medlem var altsaa berettiget til Erstatning i Tiden fra 1. Decbr.—1. Marts, saafremt han ved Arbejdsløshedens Begyndelse havde været Medlem af Forsikringen i 6 Maaneder og i den Tid indbetalt sine Bidrag regelmæssigt, og saafremt Arbejdsløsheden ikke var selvforskyldt som Følge af Dovenskab, Uduelighed, uordenligt Levned, Opsætsighed eller Deltagelse i Striker.

Af Hensyn til den fornødne Kontrol skulde de understøttede Arbejdsløse stille til Appel to Gange daglig, og den, der udeblev fra Appellen, forbrød en halv Dags Understøttelse. Forsikringen var saaledes omgærdet af ret forsvarlige Kauteler, der sikkert vare uundværlige ved en Forsikring af en saa ejendommelig Art.

Det var med en vis Begejstring, at Forsikringskassens Oprettelse enstemmigt blev vedtaget i Byraadet, hvis Medlemmer vare gennemtrængte af Følelsen af, at man stod i Færd med at anstille et socialt Experiment, der kunde faa vidtrækkende Følger. En vis Tryghed for Følgerne af dette gav det imidlertid, at Prof. Graaf opstillede en Beregning, i Følge hvilken Kommunens Bidrag til Forsikringen i Virkeligheden aldrig vilde komme til at overstige 3000 frcs. aarlig. Han antog paa Basis af den foreliggende mangelfulde Arbejdsløshedsstatistik, at Forsikringen vilde faa 1000 Medlemmer. Disses og Arbejdsgivernes Bidrag vilde udgøre ca. 4500 frcs. I Gaver fra Private ventede han ca. 1500 frcs., ialt 6000 frcs. Af de 1000 Medlemmer antog han, at 20 pCt., Halvdelen gifte og Halvdelen ugifte, vilde blive understøttelsesberettigede

i gennemsnitligt 30 Dage. Til disses Understøttelse vilde der kræves 7500 frcs., hvoraf Kommunen altsaa maatte tilskyde de 1500 frcs. Da Administrationsudgifterne med Lethed kunde bringes ned under 1500 frcs., vilde Forsikringen neppe komme til at koste Kommunen ud over 3000 frcs., saameget mere, som man i Virkeligheden ikke turde gøre Regning paa et saa stort Medlemsantal.

Det er nu ikke uden Interesse at sammenligne denne sangvinske Beregning med de Resultater, Forsikringens praktiske Virksomhed har givet. Disse ere:

	1893-94	1894-95	1895-96
Medlemmer indmeldte i Løbet af Aaret	404	126	357
Tilgang fra det foregaaende Aar..	—	264	243*)
Ialt...	404	390	600
Deraf have intet Maanedsbidrag betalt.....	8	—	129
kun 1	15	8	11
— 2	5	12	38
— 3	3	23	31
— 4	19	14	17
Ialt...	50	57	226
som stryges af Medlemslisterne.			
Tilbage blive altsaa	354	333	374

*) Da det i Forsikringsforeningens Aarsberetning for 1895—96 opgivne Tal aabenbart er forkert, har jeg beregnet det virkelige Medlemsantal af Opgivelsen af betalte Medlemsbidrag. Medlemmer, der ikke betale til Kassen, ere jo faktisk ophørte at være Medlemmer.

	1893-94	1894-95	1895-96
I det hele meldte sig som arbejds- løse	216	226	325
hvoraf i December.....	118	143	174
— i Januar.....	92	67	137
— i Februar.....	6	16	14
Af disse fik for 8 Dages Forløb varig Beskæftigelse	51	7	68
Dagpenge blev betalt til	165	219	257
I Gennemsnit har hver Arbejdsløs modtaget	Frcs. 41,40	Frcs. 45,00	Frcs. 39,00
den laveste Understøttelse var	0,50	0,50	0,75
— højeste — —	105,00	108,00	124,00

Regnskabet stiller sig iøvrigt paa følgende Maade:

Indtægt.

	1893-94	1894-95	1895-96
	Frcs.	Frcs.	Frcs.
Medlemsbidrag	1.124,80	1,366,80	1,610,20
Bidrag fra Arbejdsgiverne	949,60	1,703,70	1,648,00
Frivillige Bidrag.....	1,005,90	2,970,10	901,30
Gaver	—	602,05	171,20
Renter.....	—	14,65	40,75
Ialt...	3,080,30	6,657,30	4,471,75
Kommunens Tilskud	4,735,40	5,000,00	7,000,00
Ialt...	7,815,70	11,657,30	11,471,45

Udgift.

	1893-94	1894-95	1895-96
	Frcs.	Frcs.	Frcs.
Etablerings- og Bureauudgifter, Udgifter til Tryksager	953,10	545,40	387,35
Udgifter til »Varmestuen«	25,65	56,05	92,35
Bidrag til Arbejdsanvisningsbureauet	—	—	500,00
Tilbagebetalte Bidrag	1,20	—	—
Udbetalte Dagpenge	6,835,75	9,684,25	10,011,50
Ialt...	7,815,70	10,335,70	10,991,20

Balance.

	1894-94	1894-95	1895-96
	Frcs.	Frcs.	Frcs.
Summa Indtægt.....	7,815,70	11,657,30	11,471,45
Summa Udgift.....	7,815,70	10,335,70	10,991,20
Overskud af Indtægt.....	—	1,321,60	480,25
Saldo fra 1894-95	—	—	1,321,60
At overføre i ny Regning	—	—	1,801,85

Virkeligheden frembyder altsaa et noget andet Billede, end det Professor Graaf paa Forhaand tegnede. Arbejdsløshedsforsikringen vinder kun langsomt Indpas blandt de Arbejdere, Daglejere, Haandlangere o. lign., hvorfor den nærmest er oprettet, og Borgernes Inter-

esse for den nye Institution er allerede kølnet paa en ildevarslende Maade. Skønt Antallet af Medlemmer i Forsikringen har holdt sig temmelig uforandret omkring $\frac{1}{3}$ Tusind, har det allerede fra 1. April 1895, da Forsikringens Statuter underkastedes en omfattende Revision, været nødvendigt at forhøje Kommunens Bidrag til fulde 7000 Frs. aarl. og Medlemmernes fra 40 til 50 Ct. mdl., dog rigtignok imod en samtidig Forhøjelse af Understøttelserne med 50 Ct. dgl., saavel for Familieforsørgere som for enligstillede Arbejdere.

Prof. Graaf beregnede det sandsynlige Antal af Understøttede til 20 pCt. af samtlige Medlemmer og Understøttelsens gennemsnitlige Varighed til 30 Dage. I Virkeligheden har Antallet af Understøttede udgjort henholdsvis 61,1 pCt., 64,2 pCt. og 89,3 pCt. af samtlige Medlemmer, medens det gennemsnitlige Antal Dage, hvori den Enkelte har modtaget Understøttelse, har været henholdsvis 25,3, 32 og 30,9 Dage.

Forsikringskassens Sprængning vil i Fremtiden iøvrigt vanskeligt kunne undgaas, medmindre Kommunens Bidrag forhøjes ganske overordentligt, saafremt Haandlangerne og de med disse ligestillede ulærte Arbejdere i større Udstrækning slutte sig til Forsikringen. Allerede nu høre 75 pCt. af de understøttede Arbejdere til Haandlangerne.

Men hvor langt større Krav, der kunde være blevne stillede til Forsikringens Kasse, end der faktisk er blevet i de forløbne Aar, fremgaar af, at Haandlangerforbundet allerede i 1893 talte 600 Medlemmer. I Januar 1893 nød 482 arbejdsløse Mænd Understøttelse af Kommunen og samtidigt bleve 200 Arbejdsløse understøttede af Haandlangerforbundet. Blandt de 482

Arbejdsløse fandtes 349 Haandlangere, af hvilke de 175 tilhørte Forbundet, medens de øvrige 174 stode udenfor. Af Haandlangerforbundets 600 Medlemmer vare altsaa de 59,5 pCt. arbejdsløse. Stiger Forsikringens Medlemsantal da til 1000, hvoraf det overvejende Flertal er Haandlangere, vil Forsikringen med overvejende Sandsynlighed komme til at understøtte ca. 600 Medlemmer, af hvilke mindst de to Tredjedele ville være Familieforsørgere, i 25 à 30 Dage, hvilket vil kræve i Dagpenge 27 à 33000 Frcs., og derved nødvendiggøre et Tilskud fra Kommunens Side af 20 à 25000 frcs. Da Forsikringen tilmed er en fuldkommen frivillig Sag, kan man ikke vente videre Tilgang af de Arbejdere, som enten ikke have Udsigt til at blive arbejdsløse i Vintermaanederne, eller som ikke ville paatage sig et hvilket som helst dem anvist Arbejde. Men i samme Grad, som det langt overvejende Flertal af Kassens Medlemmer paa Forhaand have næsten Vished for i Vinterens Løb at ville falde den til Byrde, mister den Karakteren af en Forsikring og forvandles til en almindelig Understøttelseskasse.

Zürichs socialdemokratiske Arbejderforening erklærede derfor ogsaa, da en lignende Forsikring blev projekteret der, at en paa Frivillighed baseret Forsikring imod Arbejdsløshed var en Uting.*) Hvis ikke de Arbejdere, der havde næsten Vished for at faa Fordel af Kassen, vare for sløve og indolente til at melde sig ind, eller for fattige til at afse det ringe Bidrag, de skulde betale, vilde en saadan Forsikring kræve saa

*) Aug. Merk: Die Arbeitslosigkeit in Zürich in den Winteren 1892—93 und 1893—94. Bern 1894.

store Tilskud af Kommunen, at denne sikkert vilde staa sig ved at søge andre Veje til Afhjælpning af Arbejdsløshedens Følger.

Det saa paa Forhaand ud til at være et stort Skridt fremad imod en rationellere Løsning af Forsikringssspørgsmaalet, da St. Gallen besluttede at indføre tvungen Forsikring imod Arbejdsløshed. I Følge de i Juni 1895 i St. Gallen midlertidigt for to Aar vedtagne Statuter, skal nemlig enhver i St. Gallen sig fast opholdende Arbejder, hvis Dagløn i Gennemsnit er under 5 frcs., være pligtig at indmelde sig i Forsikringskassen. Fritagne for dette Krav ere kun Lærlinge og mindreaarige Arbejdere med en Dagløn af under 2 frcs. (§ 5). Dog have Arbejdere, hvis Løn i Gennemsnit er over 5 frcs. dgl., Ret til frivilligt at indmelde sig i Kassen (§ 3). I Præmie skulle Arbejderne ugentlig betale

15	cts.	saafremt	Dagløn	er	3	frcs.	eller	derunder
20	—	—	—	—	4	—	—	—
30	—	—	—	—	5	—	—	—

Efter Begæring kunne dog saadanne Personer fritages for at indtræde i Kassen, der tilhøre et frivilligt Forsikringsforbund imod Arbejdsløshed, naar dette ikke yder ringere Erstatning end den kommunale Forsikring. Endvidere ere alle Arbejdsløse, syge eller kvæstede Arbejdere fritagne for at yde Bidrag, forsaavidt de ikke staa under Beskyttelse af Loven om Arbejdsgivernes Ansvarlighed. Berettiget til Erstatning af Forsikringskassen er enhver Arbejdsløs, der har været Medlem af Kassen henholdsvis i 6 eller 12 Maaneder,

eftersom han er Schweizerborger eller Udlænding (§ 6), og han i den Tid har betalt sine Præmier regelmæssigt, saafremt det ikke er muligt at anvise ham et efter hans Uddannelse og Kræfter afpasset Arbejde til den sædvanmæssige Dagløn. Dog bortfalder Erstatningsretten, saafremt Arbejdsløsheden er selvforskyldt eller en Følge af en Strike, men ikke af Lock'out (§§ 9 og 10). Ejheller kan nogen gøre Krav paa Erstatning for i en Tid af 3 Maaneder at have været arbejdsløs i kortere Tid end 6 Dage (§ 10). Som i Bern skulle de Understøttelse nydende Arbejdsløse stille til Appel to Gange dgl. I Erstatning erholde de Forsikrede fra 1,50—2,40 frcs. dgl., eftersom de betale en lavere eller højere Præmie. Denne Understøttelse ydes dog højst for 60 Arbejdsdage (10 Uger) og udbetales ved hver Uges Udløb (§ 11). Under Kriser kan Erstatningen formindskes for ugifte Medlemmers Vedkommende, og i yderste Nød kan hele Tarifen nedsættes (§ 11). Kommunen forpligter sig til at yde til Forsikringen 2 frcs. aarlig pr. Medlem, dog ikke ud over 10,000 frcs., og af Staten haaber man at den vil yde et større Tilskud til Forsikringen, da det ogsaa er i Statens Interesse, at der bliver truffet Foranstaltninger til at modvirke Arbejdsløshedens Følger.

Denne Forsikring er dog kun oprettet som et foreløbigt Forsøg, idet § 1 bestemmer, at Forsikringen, der traadte i Kraft 1. April 1895, skal likvidere med 1897, saafremt den i Høsten 1896 stedfindende Borgerforsamling ikke bestemmer anderledes. I Spidsen for Institutet blev sat en Komité af 9 Medlemmer, af hvilke Kommunalbestyrelsen (Gemeinderat) valgte de to og de forsikrede Arbejdere de syv (§ 2). Til Med-

lemmer af denne Komité maatte dog kun vælges Mænd, der vare Schweizerborgere og i Besiddelse af deres fulde borgerlige Rettigheder.

Det første Forslag til en Arbejdsløshedsforsikring, der fremkom i St. Gallen, var beregnet paa at omfatte saavel denne By som Nabokommunerne Tablat og Straubenzell. I Høsten 1894 afslog imidlertid baade Tablat og Straubenzell at deltage i Forsikringen, hvorefter St. Gallens Borgerforsamling d. 23. Juni 1895 besluttede at oprette en saadan Forsikringskasse alene for St. Gallen.

Kassen traadte i Virksomhed 1. Juli 1895 og havde i Aaret 1895—96 4,220 Medlemmer, af hvilke 2,250 vare ugifte. Af disse bleve i Tiden fra 2. Jan.—30. Juni 1896 430 Mand ledige, af hvilke dog kun 363 vare erstatningsberettigede, da Karenztiden ikke var udløbet for de øvrige 67 den Dag, de bleve ledige. Af de 363 Arbejdsløse vare 152 Mænd ledige i fra 41 til 60 Dage. Den højeste til enkelt Mand udbetalte Skadeserstatning udgjorde 12,600 frcs., den laveste 9,00 frcs. I Gennemsnit betaltes der til hver af de Arbejdsløse 54,66 frcs. Ialt udbetaltes der i Erstatning til de Arbejdsløse 23,504,15 frcs., og da Kassens Indtægter vare 25,787,60 frcs., iberegnet 4,000 frcs. af Kommunens Tilskud, 6,000 frcs., sluttede Aaret med et Overskud af 2,283,45 frcs. Det maa dog her bemærkes, at alle Kassens Administrationsudgifter afholdtes af Politikassen. Til Indretning og Administration medgik i Aaret 1895—96 ca. 5,000 frcs., saa Kommunens Udgift ialt blev henved 11,000 frcs. Paa Basis af dette Resultat beregnede man Udgifterne for 1896—97 til ca. 40,000 frcs., hvilket vilde nødvendiggøre et Bidrag fra Stat

og Kommune af ialt 13,000 frcs., af hvilke dog de 5,000 frcs. vare bevilgede, men ikke benyttede i 1896.

Strax det første Aar viste det sig i St. Gallen, at det langt overvejende Flertal af de Mænd, der nød godt af Forsikringen, var »ulærte« Arbejdere, Haandlangere, Daglejere etc. Dette vakte blandt de bedrestillede Arbejdere, hvem Forsikringen kun paalagde en Byrde, en Uvilje imod denne, der førte til en Sammenrottelse imod dens fortsatte Bestaaen. Paa Forslag af de misfornøjede Forsikrede vedtog man i Borgerforsamlingen d. 8. November 1896 Forsikringskassens Likvidation til den i Statuterne berammede Termin d. 30. Juni 1897, til Trods for, at Kommunalbestyrelsen opbød alt for at faa Forsamlingen til at vedtage Kassens Opretholdelse i endnu tre Aar eller i alt Fald til at udsætte Spørgsmaalet om dens Ophævelse endnu et Aar, da det første Driftsaar kun havde været et ufuldstændigt Prøveaar, og man ikke ud fra Resultatet af dette kunde drage paalidelige Slutninger om Kassens Betydning.

Ogsaa i St. Gallen maatte de Arbejdsløse daglig stille til Appel; men ikke desto mindre fandt der gentagne Bedragerier Sted. Den offentlige Mening følte sig ogsaa ilde berørt af, at der atter og atter indløb Klager fra Arbejdernes Hustruer over, at Mændene bortsvirede de udbetalte Erstatninger i de Værts-huse, hvoraf der er saa sørgeligt mange i St. Gallen. Ret besynderligt var det ogsaa, at Mænd, der vare arbejdsløse om Dagen, men havde Beskæftigelse om Natten som Vægtere, Lygtepassere o. s. v., gjorde Krav paa Erstatning.

Det er unægteligt forbavsende at se, hvorledes i

Løbet af blot et Aar den obligatoriske Arbejdsløshedsforsikring, som man i St. Gallen med Stolthed betragtede som »eine bahnbrechende That«, har paadraget sig Uvilje og Foragt.

Efter St. Gallen har Köln i Tyskland som den tredje i Rækken indrettet en Forsikring imod Arbejdsløshed. Denne er som den i Bern oprettede baseret paa Frivillighed. Kommunen yder et større Tilskud, og de Forsikrede betale 25 Pf. ugentlig i 34 paa hinanden følgende Uger, regnet fra hvert Aars 1. April. I Aaret 1896 dog kun i 26 Uger (§ 9). Desuden har Forsikringen sine »Patroner«, der indbetale én Gang for alle 300 Mrk. eller mere, og »Æresmedlemmer«, der betale 5 Mrk. aarligt uden at have Krav paa Understøttelse af Kassen. Ogsaa Arbejdere kunne imod en Betaling af 3 Mrk. aarlig erhverve sig Ret som Æresmedlemmer, og man haaber, at ret mange Arbejdere, der ikke for deres eget Vedkommende behøve at frygte for at blive arbejdsløse, ville benytte sig heraf for at støtte deres uheldigere stillede Standsfæller. Som erstatningsberettiget Medlem kan enhver mandlig Arbejder, der er fuldkomment arbejdsdygtig, er fyldt 18 Aar og har boet mindst i to Aar i Köln, blive optaget i Forsikringskassen (§ 5). Enhver Forsikret, der har opfyldt sine Forpligtelser imod Kassen, har i Tilfælde af, at han bliver arbejdsløs, Ret til Dagpenge i højst 8 Uger — Ugen regnet til 6 Arbejdsdage — i Tiden fra 15. Decbr. til 15. Marts. Dog betales der ikke Dagpenge for de første 8 Dage, et Medlem er arbejdsløs. Disse Dagpenge udgøre for de første 20 Dage 2 Mrk. dgl. for Familieforsørgere og 1,50 Mrk. for alle andre Arbejdere, efter de 20 Dages

Forløb nedsættes Dagpengene til det halve (§ 13). Lignende Kauteler som i Bern og St. Gallen skulde hindre Udbytning af Kassen. Hvad Arbejde, der bliver anvist den Arbejdsløse, maa han uden Vægring modtage. Vægrer han sig, forbryder han ethvert Krav paa Forsikringskassen. (§ 16). I Köln tages der hverken som i St. Gallen Hensyn til den Arbejdsløses Fagdannelse, eller som i Bern til, at den Betaling, der bydes for Arbejdet, ikke er ringere end den sædvanmæssige. Saafremt Köllner Forsikringens § 16 virkelig bliver udført i sin fulde Strængthed, kan den Arbejdsløse ikke blot blive tvunget til at paatage sig et hvilket som helst Arbejde til selv den laveste Betaling — og der gives vel nok Fabrikanter i Köln, som ad den Vej ville skaffe sig billige Arbejdskræfter i Vinterens Løb — men han kan ogsaa blive tvunget til at optræde som Strejkebryder overfor sine Kammerater. Hvilken Tilslutning Kassen, der fungerer første Gang i Vinter, har fundet blandt Arbejderne, ved jeg ikke. I Følge Statutterne maa Medlemsantallet ikke overstige 1000 i det første Aar, og paa Opfordring af Opsigtsmyndigheden, Politipræsidenten, er Bestyrelsen pligtig til at standse Tilgangen, saasnart der er Fare for, at Kassen ved yderligere Tilgang ikke vil kunne opfylde sine Forpligtelser (§ 17). Bestyrelsen bestaar af Overborgermesteren i Köln, Bestyreren for den derværende Arbejdsanstalt, til hvilken Forsikringskassen er blevet nøje knyttet, samt af 18 Medlemmer, af hvilke de Forsikrede vælge de 6 og Æresmedlemmer og Patroner de øvrige 12, af hvilke Halvdelen skulde være Arbejdsgivere og Halvdelen hverken Arbejdere eller Arbejdsgivere. Da ogsaa Fabriker og Aktieselskaber kunne

erhverve sig Adgang som Patroner, og en Patron kan have indtil 10 Stemmer, fejler man næppe ved at antage, at den sidstnævnte Tredjedel af Bestyrelsen hovedsagelig vil blive valgt blandt Fabrikernes Funktionærer og Ingeniører. Men dermed vil denne Forsikringsinstitution staa i Fare for at forvandles fra en Velgørenhedsinstitution til en Art Reservebeholdning, til hvis Arbejdskraft de i Lønstridigheder indviklede Arbejdsgivere altid kunne tage deres Tilflugt.

Medens Köln har fulgt Berns Exempel og baseret sin Arbejdsløshedsforsikring paa Frivillighed, har Basel, der er blevet den fjerde i Rækken af Byer med Arbejdsløshedsforsikring, foretrukket at gøre denne obligatorisk som St. Gallen. Basel har som saa mange andre Storbyer, hvori der findes en Mængde rige Fabrikanter, men hvor Arbejdslønnen er forholdsvis lav, en stor Mængde Velgørenhedsanstalter af forskellig Art. Det var derfor forud at vente, at Basel vilde være iblandt de første, der tog Spørgsmaalet om Arbejdsløshedsforsikring op, saameget mere som Understøttelsen af Arbejdsløse i Vinteren 1891—93 netop i Basel havde været forbundet med megen Besvær og overordentlige Udgifter. Og denne Forventning blev ikke skuffet; thi allerede i Febr. 1893 blev der i Basel nedsat en Kommission til Drøftelse af Spørgsmaalet om Arbejdsløshedsforsikring. Med Støtte af Professor Adler udarbejdede denne Kommission et Udkast, der i Novbr. 1894 blev forelagt det store Raad og af dette i Marts 1895 henvist til en ny Kommission. I flere Retninger har dette Forslag Fortrin fremfor det i St. Gallen vedtagne, og Prof. Adlers Medvirkning borger

for, at det er et alvorligt ment Forsøg paa at bekæmpe Arbejdsløshedens Følger.

I Følge det oprindelige Forslag skulde alle i Basel boende og under Fabrikloven stillede Arbejdere samt alle Bygnings- og Jordarbejdere være forsikrede, med mindre de levede af absolut tilfældigt Arbejde, ikke havde boet 1 Aar i Kantonet, vare Lærlinger eller Volontører med under 200 frcs. i Løn, eller havde over 2000 frcs. i aarlig Løn. Udgifterne ved Forsikringen skulde bæres af Arbejdere, Arbejdsgivere og Stat i Fællesskab.

Med en Ugeløn af	skulde betale	
	Bygnings- haandværkere	de andre Arbejdere
indtil 15 frcs.	40	20
fra 15—24 —	50	30
over 24 —	60	40

Cts. ugentlig, medens Arbejdsgiveren skulde betale 10 à 20 Cts. ugtl. for hver beskæftiget Arbejder. Hertil kommer Statsbidraget, hvis Maximum er fastsat til 25,000 frcs., foruden 15,000 frcs. en Gang for alle til Indretning og Administration. Erstatningerne skulde variere fra 0,80 til 1,50 frcs. dgl. under Hensyn til Arbejdernes Lønklasse og Familieforhold og betales saavel for Søn- og Helligdage som for Hverdage, dog højst for 91 Dage.

Prof. Adler beregnede de forsikringspligtige Arbejdere til 9000, nemlig 7500 Fabrik- og 1500 Bygningsarbejdere, og satte Indtægterne af Arbejdernes og Arbejdsgiverens Bidrag til 184,200 frcs. Hvad Udgifterne angik, beregnede han de til Understøttelse berettigede Arbejdsløses Antal til 1000 Bygningshaand-

værkere og 800 andre Arbejdere, der gennemsnitlig vilde være arbejdsløse i 67 Dage. Som Følge heraf vilde der medgaa 155,100 frcs. til Understøttelser, og 21,000 frcs. til Rejseunderstøttelser, Forsikringens Indretning og Administration m. m. Hvis denne Beregning holdt Stik, vilde der altsaa blive et Overskud til Grundlæggelse af et Reservefond. Og lykkedes det i Aarenes Løb at bringe dette Fond op til 200,000 frcs., skulde enten Arbejdernes Bidrag nedsættes eller Understøttelserne forhøjes. Et Deficit i et Aarsregnskab skulde dækkes af Reservefondet eller, saafremt dette ikke var tilstrækkeligt, af Statskassen, da Forsikringen i hvert Tilfælde skulde kunne overholde sine Forpligtelser.

Forslaget blev modtaget med stor Velvilje af det »store« Raad; men Arbejdsgiverne og navnlig de i »Handwerker und Gewerbeverein« forenede Smaamestre begyndte snart en kraftig Agitation imod dette, der betingelsesvis blev støttet af Arbejdernes Organisationer, nemlig forsaavidt Raadet vilde forhøje Erstatningen, nedsætte Arbejdernes og forhøje Statens Bidrag, samt stryge Bestemmelsen om, at de Arbejdere, der bleve arbejdsløse som Følge af Lock'out, ikke skulde være berettigede til Understøttelse, og endvidere gøre den med Afbrydelser stedfindende Arbejdsløshed i Textilfagene -- en Arbejdsløshed, der i mange Tilfælde kun varer 1 à 2 Dage, men som til Gengæld indtræffer saa hyppigt, at en Arbejder i Textilindustrien som Regel kan gøre Regning paa 30 à 60 Dages Arbejdsløshed om Aaret — erstatningsberettiget.

Nærmest som Følge af de Næringsdrivendes Modstand blev Forslaget henvist til en ny Kommission, der afgav sin Beretning d. 22. April 1896. Denne foreslog

at udvide Forsikringspligten til alle i Kantonet arbejdende Arbejdere, ligegyldigt om de bo inden- eller udenfor Kantonet, samt at give Arbejderne i Haandværk og den lille Industri Ret til frivilligt at indtræde i Forsikringen. Den første af disse Ændringer skyldtes en fra flere Sider udtalt Frygt for, at Arbejdsgiverne skulde afskedige de indfødte og tage fremmede Arbejdere, saafremt Forsikringsloven blev gennemført alene for de i Basel boende Arbejdere. Medlemmerne skulde være understøttelsesberettigede efter et Aars Karenztid, dog skulde alle de Arbejdere, der havde boet et fuldt Aar i Kantonet forinden deres Indtrædelse i Kassen, være understøttelsesberettigede efter 6 Maaneders Forløb. Tillige ændrede man Inddelingen af de Forsikrede, saaledes at Bygningshaandværkerne, der i det oprindelige Forslag udgjorde én Gruppe, deltes i to, eftersom de vare mere eller mindre udsatte for Arbejdsløshed i Vinterens Hjerte (§ 4). De øvrige Ændringer untlade vi her at referere, da Sagen ved nærværende Artikels Afslutning endnu ikke er ført igennem.

I forskellige Byer forholder man sig iagttagende ligeoverfor de i Schweiz og Tyskland anstillede Forsøg, for af disses Resultater at drage Slutninger, om der foreligger Grund til at tage Sagen op. At gøre Skridtet videre fra kommunal til Statsforsikring er kun af det tyske Centrumsparti blevet drøftet som en naturlig Konsekvens af den i det tyske Rige gennemførte Arbejderforsikring. Flere tyske Nationaløkonomer og særlig Prof. Schanz *) have beskæftiget sig med dette Spørgsmaal, og den sidstnævnte har endog i sin oftere citerede

*) Prof. G. Schanz l. c. p. 146—68.

Bog givet et omfattende Udkast til en Statsforsikring imod Arbejdsløshed. Han er nærmest stemt for en obligatorisk Forsikring, hvortil baade Arbejdere, Arbejdsgivere, Kommune og Stat skal bidrage, fordi Erfaringen fra Schweiz viser, at en paa Frivillighed baseret Forsikring maa strande paa de lavest stillede og netop for Arbejdsløshed mest udsatte Arbejders Indolens, Letsind, Kortsynethed og Mangel paa Æresfølelse. For Tysklands Vedkommende foreslaar han, som rimeligt er, at indskrænke Forsikringspligten til de Arbejderkategorier, der falde ind under Alderdoms- og Invalide- eller muligvis hellere under Sygeforsikringen.

Flygtigt set synes ganske vist meget at tale for Oprettelsen af en Statsforsikring imod Arbejdsløshed; thi det kan næppe benægtes, at i samme Grad, som Arbejdsløsheden breder sig, voxer den offentlige Usikkerhed, Antallet af Forbrydelser og Udgifterne til Politi, Fængsler, Arbejdsanstalter og Fattighuse m. m. Nu tror Dr. Schanz, og det er selvfølgelig til en vis Grad rigtigt, at Oprettelsen af en Forsikring imod Arbejdsløshed strax vil have en Nedgang i disse Tal til Følge. Voldelige Overfald og Forbrydelser ville blive sjældnere og Udgifterne til Politi, Fængsler o. s. v. mindre. Ja, derom kan der næppe være Tvivl; men Spørgsmaalet er, om ikke denne Nedgang i Stats- og Kommuneudgifterne bliver overmaade ringe i Sammenligning med de kolossale Udgifter, som en almindelig obligatorisk Forsikring vil paaføre Stat og Kommune, hvorfor det, saafremt det finansielle Hensyn skal være det afgørende, vil være hensigtsmæssigere at opgive Forsikringen og søge andre Veje til Nødens Afhjælp-

ning. Prof. Schanz ser ogsaa meget vel de Ulemper, som en saa omfattende Forsikring imod Arbejdsløshed utvivlsomt vil føre med sig, og som i mange Retninger ville gøre de vundne Fordele illusoriske. I Modsætning til Forsikring anbefaler han derfor en Lov om Sparetvang for Arbejderne. Et mere brutalt Forslag kan vel næppe tænkes nutildags; thi med hvad Ret kan Samfundet tvinge sine daarligst lønnede Medlemmer til at spare af den Løn, som i mange Tilfælde er utilstrækkelig eller i alt Fald knap tilstrækkelig til Arbejdernes eget og Familiens daglige Underhold. At opdrage Arbejderstanden til Sparsommelighed, at lære Arbejderne frivilligt at spare og derigennem udvikle deres økonomiske Sans er sikkert en vort Aarhundrede værdig Opgave; men Sparetvang hører hjemme i foruds Tidens Politistat. Et Forsøg med Sparetvang blev saaledes anstillet i Slutningen af forrige Aarhundrede i Basel i Tiden fra 1789—97. De derboende talrige Possementarbejdere maatte afgive $1\frac{2}{3}$ pCt. af deres af Øvrigheden fastsatte Løn til en Sparekasse, hvoraf de skulde have Understøttelse, naar Kornpriserne naaede en vis Højde. Men samtidig traf Øvrigheden, hvad den var ude af Stand til nutildags, Foranstaltninger til at sikre Possementarbejderne imod Arbejdsløshed og regelløs Konkurrence ved at vanskeliggøre fremmede Arbejders Indvandring og give Regler for Antallet af Vævestole. Øvrigheden vaagede imidlertid saa godt over disse Penge, at det aldrig kom til nogen Udbetaling, skønt der i 1792, da Kornpriserne vare høje, fandtes ca. 2400 nødlidende Possementarbejdere i Basel. Ved Revolutionen i 1798 blev

Kassen ophævet og dens Beholdning, 158,952 frcs., fordelt imellem Sparerne.*)

Men tilbage til Prof. Schanz' Forslag. I Følge dette skulle Arbejdsgiverne for alle Arbejdere, der falde ind under det tyske Riges Sygekasselovgivning, indbetale

a) for Bygningshaandværkere og andre Arbejdere, hvis Arbejde regelmæssigt er standset 2 à 3 Maaneder aarlig, 10 pCt. af den ugentlige Løn, og

b) for andre Arbejdere 30 Pf. ugentlig til en dertil bestemt Sparekasse, som sættes i saa nær som mulig Forbindelse med Sygekasserne. Af dette Beløb skal Arbejdsgiverne for Bygningshaandværkernes Vedkommende selv udrede 10 pCt. og for de øvrige Arbejdere 10 Pf. ugentlig. Resten kan de afdrage i Arbejdernes Løn. Af de saaledes sammensparede Midler ville de arbejdsløse Arbejdere erholde 5, 7 eller 8 Mrk. ugtl. eftersom de have under 70, fra 70 til 100 eller over 100 Mrk. i Sparekassen.

Ad privat Vej og rent forretningsmæssigt kan en Forsikring imod Arbejdsløshed neppe startes. Der findes derfor, saa vidt jeg ved, heller intet Steds saadanne Forsikringsselskaber. For en Del Aar siden gjorde derimod en Forsikringsbank i Hamborg et Experiment i denne Retning; men Forsøget strandede paa Grund af manglende Tilslutning.

Trods de Fejlsyn, hvorunder de nu eksisterende Forsikringer imod Arbejdsløshed lider, er de dog som alvorligt mente Forsøg paa at bekæmpe den Kræftskade, den uforskyldte Arbejdsløshed, hvorunder vort Samfund lider saa haardt, af højeste Interesse, og det selv i Tilfælde af, at man ikke betragter disse nødvendigvis famlende og prøvende Forsøg som Mønstre til Efterligning. Den Fremgang i Indretningen af Forsikringen, der faktisk har fundet Sted fra det første Forsøg i Bern i 1893 til den Behandling, Spørgsmaalet nu underkastes i Basel, vidner om, at Tanken om Forsikring imod Arbejdsløshed ikke er uden Udviklingsmuligheder.

*) Prof. Kinkelin, Basler Nachrichten, 1895. Nr. 45.